



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

26.08.2021 № 70/86-р/к

Справа № 1/02-91-20

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

КРАСНОГРАДСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОДОКАНАЛ» (надалі – ККП «ВОДОКАНАЛ», Підприємство) протягом 2019 - 2020 року, січня - липня 2021 року та станом на серпень 2021 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Краснограда, села Піщанка, села Наталине, села Улянівка та селища Дослідного, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100 %.

Як наслідок ККП «ВОДОКАНАЛ» має змогу самостійно визначати умови відключення споживачів від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Так, ККП «ВОДОКАНАЛ» встановлює у технічних умовах на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умови відключення від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у разі поливу садів, городів і територій зі шлангів.

На ККП «ВОДОКАНАЛ» накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

За результатами розгляду справи № 1/02-91-20 такі дії ККП «ВОДОКАНАЛ» пропонується визнати зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Краснограда, села Піщанка, села Наталине, села Улянівка та селища Дослідного, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають у віданні/користуванні ККП «ВОДОКАНАЛ», (пункт 2 статті 50, частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/02-91-20 про порушення ККП «ВОДОКАНАЛ» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання першого відділу досліджень і розслідувань від 10.08.2021 № 70-03/431-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) В ході здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 25.06.2020 № 205 розпочато розгляд справи № 1/02-91-20 за ознаками вчинення ККП «ВОДОКАНАЛ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Краснограда Харківської області; села Піщанка Красноградського району Харківської області; села Наталине Красноградського району Харківської області; села Улянівка Богодухівського району Харківської області та селища Дослідного Красноградського району Харківської області (надалі - Справа).
- (2) В ході розгляду Справи надіслані до ККП «ВОДОКАНАЛ» вимоги про надання інформації від 25.06.2020 №70-02/1-2763, від 01.07.2020 №70-02/1-3673, від 02.06.2021 № 70-02/1-4664 та 30.06.2021 №70-02/1-5231.

2. Відповідач

Відповідач у Справі - КРАСНОГРАДСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОДОКАНАЛ» (надалі – ККП «ВОДОКАНАЛ») є юридичною особою, засноване Красноградською районною радою, зареєстроване 18.02.1992 за № 1 463 120 0000 000044. Місцезнаходження ККП «ВОДОКАНАЛ»: 63304, Харківська обл., Красноградський р-н, м. Красноград, вул. Шиндлера, буд. 66, ідентифікаційний код юридичної особи – 05466186.

- (3) Відповідно до статуту ККП «ВОДОКАНАЛ», затвердженого рішенням XXII сесії VII скликання Красноградської районної ради від 27.04.2017 № 418-VII, предметом діяльності підприємства є:
 - виконання обов'язків по якісному та безперервному водозабезпеченню та водовідведенню споживачів, покращенню виробничої діяльності на базі ефективного використання наявного технологічного устаткування інженерних споруд систем водопостачання та водовідведення;
 - всебічне задоволення потреб підприємств усіх форм власності та населення

міста Красноград та населених пунктів Красноградського району питною водою;

- відведення та очищення каналізаційних стічних вод, оброблення та видалення безпечних відходів від підприємств, організацій, установ, відомчого, комунального житла та приватних домоволодінь громадян міста Красноград та населених пунктів Красноградського району, тощо.

- (4) Згідно із Статутом ККП «ВОДОКАНАЛ» є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатку із власним найменуванням.
- (5) Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті <https://usr.minjust.gov.ua> Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності ККП «ВОДОКАНАЛ» є забір, очищення та постачання води (код за КВЕД 36.00).
- (6) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ККП «ВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання.
- (7) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (8) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення.
- (9) Отже, ККП «ВОДОКАНАЛ» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природних монополій.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (10) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група

суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (12) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ККП «ВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання.
- (13) Об'єктом аналізу є ККП «ВОДОКАНАЛ» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (14) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (надалі - Послуги).

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (15) Відповідно до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (16) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (17) Згідно з пунктом 1 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (надалі – Правила № 630), Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.
- (18) Відповідно до пункту 2 Правил № 630:
 - централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається

виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;

- централізоване водовідведення - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення.

- (19) Згідно з пунктом 6 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690 (надалі - Правил № 690), надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (20) Згідно з Методикою товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (21) Централізоване водопостачання та централізоване водовідведення є послугами, які не мають замінників. Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та централізованого водовідведення конкуренція на зазначеному ринку відсутня.
- (22) Послуги з централізованого водопостачання та послуги з централізованого водовідведення в розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.
- (23) Отже, Послуги є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ККП «ВОДОКАНАЛ».

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (24) Споживачами послуг є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (25) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є: подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо; подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і

характеристик, якісних показників, тощо;

наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);

відсутність суттєвої різниці в цінах;

взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (26) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (27) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.
- (28) Централізоване водопостачання та централізоване водовідведення є послугами, які не мають замінників. Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та централізованого водовідведення конкуренція на зазначеному ринку відсутня.
- (29) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.
- (30) Таким чином, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не мають товарів-замінників.

3.4. Визначення географічних меж ринку

- (31) Відповідно до вимог Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (32) Рішенням Виконавчого комітету Красноградської міської ради від 15.06.2005 № 291 «Про визначення виробників та виконавців комунальних послуг на території міста Краснограда» ККП «ВОДОКАНАЛ» визначено виробником та виконавцем по місту Краснограду послуг з централізованого водопостачання та водовідведення для всіх категорій споживачів на території міста.
- (33) Рішенням Виконавчого комітету Наталинської сільської ради від 04.03.2008 № 21 «Про визначення виробників та виконавців комунальних послуг на території Наталинської сільської ради» ККП «ВОДОКАНАЛ» визначено виробником та виконавцем по с. Наталине і с. Улянівка послуг з централізованого водопостачання та водовідведення для всіх категорій споживачів.
- (34) Рішенням Піщанської сільської ради від 06.03.2008 № 18 «Про визначення виробників та виконавців комунальних послуг на території с. Піщанка» ККП «ВОДОКАНАЛ» визначено виробником та виконавцем по с. Піщанка

послуг з централізованого водопостачання та водовідведення для всіх категорій споживачів.

- (35) ККП «ВОДОКАНАЛ» листом від 04.05.2020 № 298 (вх. від 05.05.2020 № 2291) (надалі – Лист) зазначило, що надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення населенню, підприємствам та організаціям на території міста Краснограда, села Піщанка, села Наталине, села Улянівка та селища Дослідного.
- (36) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територія міста Краснограда Харківської області; села Піщанка Красноградського району Харківської області; села Наталине Красноградського району Харківської області; села Улянівка Богодухівського району Харківської області та селища Дослідного Красноградського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні ККП «ВОДОКАНАЛ».

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (37) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (38) Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено період: протягом 2019 - 2020 років, січня - липня 2021 року.
- (39) В зазначений період та станом на серпень 2021 року структура вказаного ринку не змінювалась.

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (40) Обсяги ринку Послуг протягом вказаного періоду 2019 - 2020 років, січня - липня 2021 року та станом на серпень 2021 року складають: послуги з водопостачання - 13 167 438,8 грн. та послуги з водовідведення – 13 339605,1 грн.

3.6.2. Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку

- (41) На території територія міста Краснограда, села Піщанка, села Наталине, села Улянівка та селища Дослідного інших суб'єктів господарювання, які надають Послуги, немає.
- (42) Виходячи з наведеного, частка ККП «ВОДОКАНАЛ» на ринку Послуг протягом 2019 - 2020 року, січня - липня 2021 року та станом на серпень 2021 року в межах території міста Краснограда Харківської області; села Піщанка Красноградського району Харківської області; села Наталине Красноградського району Харківської області; села Улянівка Богодухівського

району Харківської області та селища Дослідного Красноградського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, становить 100 %.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (43) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (44) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (45) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (46) Окрім цього, відповідно до пункту 28 статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензування підлягають, зокрема, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (47) Отже, ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перебуває у стані природної монополії.
- (48) Відповідно до частини другої статті 7 Закону України «Про природні монополії» в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (49) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про природні монополії» до обов'язків суб'єктів природних монополій віднесено забезпечення надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (50) Таким чином, ККП «ВОДОКАНАЛ» протягом 2019 - 2020 року, січня – липня 2021 року та станом на серпень 2021 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в межах міста Краснограда Харківської області;

села Піщанка Красноградського району Харківської області; села Наталине Красноградського району Харківської області; села Улянівка Богодухівського району Харківської області та селища Дослідного Красноградського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100 %.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Обставини справи

- (51) Статтею 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» визначено, що, зокрема, фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває в її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно із поданою нею заявою. Технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам заявника щодо забудови земельної ділянки.
- (52) Відповідно до пункту 4.1. «Правил користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України», затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України за № 190 від 27.06.2008 року (надалі - Правила № 190) для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг:
- заяву;
 - опитувальний лист за формою згідно з додатком 2 до цих Правил;
 - ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.
- (53) Додатком 1 до Правил № 190 затверджено форму технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення.
- (54) Зазначеною формою передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів:
- основні відомості, в яких відображається інформація про замовника;
 - умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо;
 - умови водовідведення, в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.
- (55) Отже, у разі звернення замовника до виробника послуг з централізованого водопостачання та водовідведення з приводу видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення, йому видається документ - технічні умови. При цьому, заявником подається одна заява на видачу технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення та один комплект документів до неї.

- (56) Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів – підвищувачів тиску.
- (57) ККП «ВОДОКАНАЛ» листом від 07.06.2021 року № 304 (вх. від 09.06.2021 № 3375) надало:
- Копії Технічних умов на приєднання до системи централізованого водопостачання за квітень-грудень 2020 року - 10 копій.
 - Копії Технічних умов на приєднання до системи централізованого водовідведення за квітень-грудень 2020 року - 4 копії.
 - Копії Технічних умов на приєднання до системи централізованого водопостачання за січень-травень 2021 – 3 копії.
- (58) Аналізом наданих Підприємством технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення встановлено, що ККП «ВОДОКАНАЛ» включено до технічних умов пункт № 13, не передбачений чинним законодавством, зокрема:
- Технічні умови № 6 від 06.05. 2020 року, замовник – Альошин А.О.
 - Технічні умови № 9 від 30.06.2020 року, замовник – Конарьов Р.А.
 - Технічні умови № 14 від 21.07.2020 року, замовник – Бондаренко І.М.
 - Технічні умови № 15 від 13.08.2020 року, замовник – Черняєв В.М.
 - Технічні умови № 17 від 09.09.2020 року, замовник – Чабан О.В.
 - Технічні умови № 22 від 08.10.2020 року, замовник – Фесюк А.В.
 - Технічні умови № 24 від 28.10.2020 року, замовник - Присяжнюк Т.В.
 - Технічні умови № 32 від 29.10.2020 року, замовник - Лактіонова Л.М.
 - Технічні умови № 33 від 06.11.2020 року, замовник – Глебов О.Ю.
 - Технічні умови № 36 від 16.11.2020 року, замовник – Кавянімехр О.П.
 - Технічні умови № 2 від 12.04.2021 року, замовник – Довжицька А.О.
 - Технічні умови № 3 від 21.05.2021 року, замовник - Парамонова Л.О.
 - Технічні умови № 4 від 26.05.2021 року, замовник - Олійник Л.О.
- (59) Так, в пункті 13 технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення ККП «ВОДОКАНАЛ» зазначає: «Забороняється полив садів, городів і територій зі шлангів – за порушення водопровідні мережі винних будуть відключені від міської водопровідної мережі» (мова оригіналу).
- (60) Відповідно до пункту 11 Правил № 630, плата за послуги нараховується згідно з показаннями будинкового засобу обліку води, а у разі його відсутності

(несправності) за нормативами (нормами) споживання у таких випадках, зокрема, у разі відсутності засобів обліку води, встановлених у квартирі (будинку садибного типу).

- (61) Частиною четвертою статті 26 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що виконавець комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу електричної енергії та природного газу) має право обмежити (припинити) надання відповідної комунальної послуги її споживачу незалежно від обраної моделі організації договірних відносин у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті комунальні послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця. Таке попередження надсилається споживачу не раніше наступного робочого дня після спливу граничного строку оплати комунальної послуги, визначеного законодавством та/або договором про надання відповідної комунальної послуги.
- (62) Відповідно до Правил № 690 виконавець обмежує (припиняє) надання послуг у разі:
- проведення ремонтних і профілактичних робіт згідно з будівельними нормами і правилами, правилами технічної експлуатації і користування, положеннями про проведення поточного і капітального ремонтів та іншими нормативно-правовими актами через 10 днів після повідомлення споживачеві через засоби масової інформації або в інший спосіб, що гарантує доведення такої інформації до кожного споживача, із зазначенням причин та строків обмеження (припинення) надання послуг;
 - ліквідації наслідків аварії, повідомивши споживачеві через засоби масової інформації або в інший спосіб, що гарантує доведення такої інформації до споживача, про таку перерву не пізніше ніж через три години з початку такої перерви. У повідомленні зазначається причина та строк перерви в наданні відповідних послуг.
 - незалежно від обраної моделі організації договірних відносин у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця.
- (63) Отже, чинним законодавством передбачені підстави для припинення/обмеження надання Послуг.
- (64) В той же час, ККП «ВОДОКАНАЛ» встановлює власну умову обмеження (припинення) надання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у вигляді відключення від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у разі поливу садів, городів і територій зі шлангів.
- (65) Отже, відключення споживачів послуг від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з підстав поливу садів, городів і територій зі шлангів не передбачено чинним законодавством.

- (66) Включення до технічних умов такої підстави для відключення від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення суперечить діючому законодавству та може призвести до ущемлення інтересів споживачів, адже у такому випадку споживачі безпідставно будуть позбавлені права користуватися послугами централізованого водопостачання.
- (67) Листом від 07.06.2021 р. (вх. від 09.06.2021 р. №3375) ККП «ВОДОКАНАЛ» надало інформацію що: «Протягом 2019-2020 років, січня-травня 2021 відключення споживачів у зв'язку з поливом садів, городів і територій зі шлангів не здійснювалось» (мовою оригіналу).
- (68) ККП «ВОДОКАНАЛ» надало копії технічних умов за 2020-2021 років, що містять пункт 13 щодо відключення від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення при поливі садів, городів і територій зі шлангів. Надана інформація свідчить про те, що ККП «ВОДОКАНАЛ» продовжує безпідставно включати до технічних умов пункт щодо відключення від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з підстав поливу садів, городів і територій зі шлангів.
- (69) Отже, порушення законодавства про захист економічної конкуренції ККП «ВОДОКАНАЛ» не припинено.

4.2. Антиконтентні наслідки дій Відповідача

- (70) Дії Підприємства щодо встановлення у технічних умовах підстави відключення від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у разі поливу садів, городів і територій зі шлангів є дискримінаційними та такими, що можуть ущемлювати інтереси споживачів.
- (71) Такі дії ККП «ВОДОКАНАЛ» стали можливими внаслідок відсутності у споживачів альтернативи в отриманні послуг у іншого суб'єкта господарювання, адже за умов існування конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, споживачі, у разі ущемлення їх інтересів, змогли б обрати іншого суб'єкта господарювання.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (72) Дії ККП «ВОДОКАНАЛ», які полягають у безпідставному включенні до технічних умов пункту, не передбаченого чинним законодавством, що містить у собі норму щодо відключення від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у разі поливу садів, городів і територій зі шлангів, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (73) В той час, коли ККП «ВОДОКАНАЛ» є єдиним надавачем послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція

яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем.

- (74) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (75) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (76) Ураховуючи вищезазначене, дії ККП «ВОДОКАНАЛ», яке протягом 2019 - 2020 року, січня - липня 2021 року та станом на вересень 2021 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в межах території міста Краснограда Харківської області; села Піщанка Красноградського району Харківської області; села Наталине Красноградського району Харківської області; села Улянівка Богодухівського району Харківської області та селища Дослідного Красноградського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, що полягають у включенні до технічних умов пункту, щодо відключення від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у разі поливу садів, городів і територій зі шлангів, що не передбачено чинним законодавством, кваліфіковано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (77) Подання про попередні висновки у Справі направлено ККП «ВОДОКАНАЛ» разом із супровідним листом від 11.08.2021 № 70-02/1-6724.
- (78) ККП «ВОДОКАНАЛ» листом від 18.08.2021 № 479 (вх. від 18.08.2021 № 4742) надало заперечення на подання про попередні висновки у Справі (надалі - Заперечення).
- (79) Так, ККП «ВОДОКАНАЛ» зазначило, що не зловживає монопольним становищем на території міста Краснограда Харківської області; села Піщанка Красноградського району Харківської області; села Наталине Красноградського району Харківської області; села Улянівка Богодухівського району Харківської області та селища Дослідного Красноградського району Харківської області
- (80) ККП «ВОДОКАНАЛ» аргументує свою позицію, посилаючись на пункт 9.5 розділу IX Правил № 190 (в редакції до 13.07.2021 року, що діяла на момент

видання технічних умов) «...Забороняється встановлювати тимчасові водопровідні мережі для поливання території домоволодінь, що є приватною власністю громадян...».

- (81) ККП «ВОДОКАНАЛ» зазначає, що «... пункті 13 Технічних умов, що видавались на приєднання до системи централізованого водопостачання протягом 2019-2020 років та січня-червня 2021 року та станом на 12 липня 2021 року ККП «ВОДОКАНАЛ» правомірно було регламентовано заборону встановлювати тимчасові водопровідні мережі для поливання домоволодінь, що є приватною власністю громадян (адже приєднання громадянами шлангів для поливу – це встановлення тимчасової водопровідної мережі, іншими словами, пристрою (споруди) , які самовільно зведені і приєднані до системи централізованого водопостачання та водовідведення для поливання території домоволодіння, що не виключає і поливу саду та городу» (мовою оригіналу).
- (82) Такі твердження ККП «ВОДОКАНАЛ» не можуть бути прийняті до уваги з огляду на наступне.
- (83) У пункті 1.1 Розділі I Правил № 190 зазначається, що «Ці Правила є обов'язковими для всіх юридичних осіб незалежно від форм власності і підпорядкування та фізичних осіб-підприємців, що мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення, які безпосередньо приєднані до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення і з якими виробником укладено договір на отримання питної води, скидання стічних вод.»
- (84) ККП «ВОДОКАНАЛ» вказує на «заборону встановлювати тимчасові водопровідні мережі», в той час як в технічних умовах в пункті 13 зазначається підстава для відключення від мережі централізованого водопостачання, а саме: «Забороняється полив садів, городів і територій зі шлангів – за порушення водопровідні мережі винних будуть відключені від міської водопровідної мережі».
- (85) В той же час до Правил № 690 виконавець обмежує (припиняє) надання послуг у разі:
- проведення ремонтних і профілактичних робіт згідно з будівельними нормами і правилами, правилами технічної експлуатації і користування, положеннями про проведення поточного і капітального ремонтів та іншими нормативно-правовими актами через 10 днів після повідомлення споживачеві через засоби масової інформації або в інший спосіб, що гарантує доведення такої інформації до кожного споживача, із зазначенням причин та строків обмеження (припинення) надання послуг;
 - ліквідації наслідків аварії, повідомивши споживачеві через засоби масової інформації або в інший спосіб, що гарантує доведення такої інформації до споживача, про таку перерву не пізніше ніж через три години з початку такої перерви. У повідомленні зазначається причина та строк перерви в наданні відповідних послуг.

- незалежно від обраної моделі організації договірних відносин у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця.

(86) ККП «ВОДОКАНАЛ» також зазначає, що пункт 13 з технічних умов, що видаються на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення було виключено, однак ККП «ВОДОКАНАЛ» не надало жодних підтверджуючий цей факт доказів.

6. Висновки у справі

(87) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доведено висновок про те, що дії ККП «ВОДОКАНАЛ», яке протягом 2019 - 2020 року, січня - липня 2021 року та станом на серпень 2021 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в межах території міста Краснограда Харківської області; села Піщанка Красноградського району Харківської області; села Наталине Красноградського району Харківської області; села Улянівка Богодухівського району Харківської області та селища Дослідного Красноградського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, що полягають у включенні до технічних умов пункту, щодо відключення від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у разі поливу садів, городів і територій зі шлангів, що не передбачено чинним законодавством, кваліфіковано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. Визначення розміру штрафу

(88) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрібного розміру незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.

(89) За інформацією ККП «ВОДОКАНАЛ», наданою листом від 07.06.2021 № 304 (вх. від 09.06.2021 № 3375), дохід (виручка) Підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2020 рік складає 22 753 136, 47 гривень (двадцять два мільйони сімсот п'ятдесят три тисячі сто тридцять шість гривень, сорок сім копійок), що підтверджується звітом про фінансові результати ККП «ВОДОКАНАЛ» за 2020 рік.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р,

zareestrovanim u Ministerstvi yustitsii Ukraini 30.03.2001 za № 291/5482 (zi zminami), punktami 29, 31, 32 Pravil rozglyadu zayav i sprav pro porushennya zakonodavstva pro zahyst ekonomichnoyi konkurentsii (Pravila rozglyadu sprav), zatverdzhених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, zareestrovanim v Ministerstvi yustitsii Ukraini 06.05.1994 za № 90/299 (u redaktsii rozporядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (zi zminami), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що КРАСНОГРАДСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОДОКАНАЛ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 05466186), відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за підсумками діяльності протягом 2019 - 2020 року, січня - липня 2021 року та станом на серпень 2021 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Краснограда Харківської області; села Піщанка Красноградського району Харківської області; села Наталине Красноградського району Харківської області; села Улянівка Богодухівського району Харківської області та селища Дослідного Красноградського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100 %.

2. Визнати дії КРАСНОГРАДСЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ВОДОКАНАЛ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 05466186), які полягають у включенні до технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умови відключення від систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у разі поливу садів, городів і територій зі шлангів, що не передбачено чинним законодавством, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, наведене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на КРАСНОГРАДСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОДОКАНАЛ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 05466186) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати КРАСНОГРАДСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОДОКАНАЛ» (ідентифікаційний код юридичної особи – 05466186) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведеного у пункті 2 резолютивної частини цього рішення.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Головуючий колегії

Владислав РУМ'ЯНЦЕВ